

Maiakovski m-a făcut să rup cu vechiturile simboliste și să folosească cuvântul ca o adevărată armă de luptă »¹⁶.

În deceniul al treilea păturile progresiste ale cititorilor polonezi cunosc tot mai bine moștenirea creatoare a lui M. Gorki, fondatorul realismului socialist în literatura rusă. În colecția « Cele mai bune romane din lume » apare prima traducere a romanului « Mama » (1929). Într-o perioadă destul de scurtă această operă înregistrează câteva ediții. În același an apare traducerea romanului « Viața lui Klim Samghin ». În primul rînd se traduceau acele opere ale marelui scriitor proletar care pe vremuri fuseseră oprite de cenzura țaristă și, ca urmare, nu putuseră ajunge pînă la cititorul polonez. Popularitatea creației lui Gorki era atît de mare în Polonia, încît era recunoscută chiar de literații burghezi. « Nici unul dintre scriitorii ruși — scria naționalistul burghez Wł. Iabłoński — n-a reușit să cucerească cititorul polonez, în măsura în care a reușit să facă acest lucru Gorki; în fața nici unui alt scriitor nu s-au deschis atît de primitor uși... Atracția exercitată de Gorki este atît de puternică și de sinceră, că ea nu poate fi explicată nici prin influența reclamei, nici prin hipnoza popularității de care se bucură Gorki peste graniță; cauzele succesului trebuie căutate mai adînc, anume în sufletul cititorului, în dorința acestuia de a atinge nivelul la care se află însuși sufletul autorului »¹⁷. În sufletul cititorului polonez găseau ecou și încrederea lui Gorki în om și în posibilitățile sale creatoare, și protestul scriitorului împotriva exploatarei și a silniciei, și lupta lui pentru transformarea vieții. Realismul lui Gorki era un adevărat îndrumar în creația scriitorilor progresiști din perioada « celor douăzeci de ani ».

În deceniul al patrulea, în poezia proletară poloneză au pătruns noi forțe, cercul tematicii sale s-a lărgit, pozițiile ei ideologice și artistice au căpătat o bază mai solidă.

Acest deceniu s-a caracterizat printr-o puternică criză economică, cum și prin nenumărate greve ale muncitorilor și țăranilor.

Situația maselor muncitoare de la orașe și sate s-a înrăutățit în acest răstimp. Cu o deosebită putere se pune în această perioadă problema țărănească. Pauperizarea maselor țărănești era atît de evidentă, încît despre ea au început să vorbească pînă și cercurile conducătoare și presa oficială burgheză. Ziarul *Kurier Codzienny Ilustrowany* (*Curierul cotidian ilustrat*) scria: « Sărăcia satului nostru este fără precedent. Numai în India sau Brazilia poți întîlni ceva asemănător. Sărăcia noastră este atît de mare, încît ne lipsește de dreptul de a ne numi o țară civilizată »¹⁸.

Lupta de clasă în satul polonez se ascute din ce în ce mai mult. În a doua jumătate a anului 1930, în părțile de vest ale Ucrainei și Bielorusiei, iar mai tîrziu în Galiția, mișcările țărănești iau proporții. Partidul Comunist Polonez organizează comitete țărănești care preiau conducerea acestor mișcări. În chemările sale C.C. al P.C.P. mobilizează masele țărănești la lupta activă alături de proletariat împotriva fascismului: « Țineți minte că nu există o altă cale de luptă în afara celei alături de proletariat; numai nimicirea regimului sîngeros al burgheziei fasciste poloneze, numai izgonirea slugilor acesteia, a adepților partidelor țărănesc și socialist polonez care iau cuvîntul la

¹⁶ Vezi M. Jіvov, Вл. Броневский — поэт польской революции. Сборн. « Современная польская литература », Москва, 1953, p. 201.

¹⁷ Wł. Iabłoński, *Вокруг сфинкса*, St.Pb., 1912, p. 108.

¹⁸ *Новейшая история (1918—1939 гг.)*. Курс лекций, прочитанных в Высшей партийной школе, Москва, 1948, p. 486.